

Dertil kommer, som allerede antydtes, at de Penge, som anvendes til Skolevæsenet, ikke give tilstrækkelig stort Udbytte. Saa vidt jeg ved, var Udgiften for nogle Aar siden til det kommunale Skolevæsen omtrent 9 Mill. Kr. foruden Tilskuddet fra Amtskommunerne og fra Staten. Der anvendes altsaa meget store Beløb af Kommunerne, Amtskommunerne og Staten til Skolevæsenets stadige Udvikling. Disse Udgifter ere sikkert ikke blevne mindre for nogen af Parterne, siden Loven af 1902 udkom. Det er derfor rimeligt at faa den størst mulige Nytte af disse mange Penge, som anvendes paa den saare nødvendige Institution, som Skolen er. Men jeg tror, det vil erkendes af Lærere og andre Autoriteter, at Børn, der sulte, ikke ere saa modtagelige for Undervisning som mætte og veltilfredse Børn. Sinkerne, Oversidderne og de vagabonderende Børn skyldte i mange Tilfælde deres Tilværelse som saadanne netop den Omstændighed, at de i Barnealderen have maattet sulte visse Dage af Aaret, at de ikke have faaet den samme gode Pleje og Ernæring som deres Kammerater. Det kan i mange Tilfælde sætte dem tilbage, og det kan bevirke højst ubehagelige Kalamiteter for Samfundet, at man stadig vægrer sig ved at ofre nogle Tusinde Kr. paa Bispisningen af disse Børn. Det gælder dog for os saa vidt muligt at skabe dygtige Samfundsborgere af alle de Børn, som vokse op. Det er i Samfundets Interesse, at saa mange som muligt, alle, om muligt, blive brave, dygtige og nyttige Borgere i det Samfund, hvori vi leve, men Forsøget paa at skabe dygtige Borgere i Landet forsvømmes, saa længe der findes Børn i Landet, der sulte i en vis Del af deres Skoletid. Det forekommer os derfor, at vi til Afhjælpning af den Art Sult maa anvende det lille Beløb, som det i Virkeligheden drejer sig om, i Forhold til de Millioner, der i øvrigt udgives til Skolevæsenet. Det Beløb, der kræves til at opretholde en Skolebespisning paa den Maade, vi foreslaa, vil sikkert vise sig yderst ringe i Forhold til de mange Millioner, hele Skolevæsenet i øvrigt koster at opretholde.

Hvorvidt der er Trang til en saadan Bispisning, besvaredes fra Skolerne paa Forespørgsel i Rigsdagssamlingen 1898—99, og de paagældende Oplysninger findes i den Beretning, som det da nedsatte Udvalg afgav, og som findes i Tillæg B. Sp. 2289. Af de da fremkomne Oplysninger fremgaar det, at der fandtes 4,605 Børn i Landet, der som Regel aldrig fik varm Mad, at

der fandtes 18,152, der som Regel kun fik varm Mad højst 3 Gange om Ugen, og at der desuden var et stort Antal, omtrent 31,000, for hvem det paa Grund af Vej-længden til Skolen var ønskeligt, om der indførtes Bispisning. Paa Forespørgsel opgaves det af Skolerne, at 52,397 Børn kunde antages at ville deltage i en eventuel Bispisning. Imidlertid angaves det for de 31,000's Vedkommende, at Forældrene ikke vare egentlig ubemidlede, og at man altsaa kunde paaregne, at de vilde betale, hvis de ønskede, at deres Børn skulde deltage i Bispisningen, det lille Beløb, som Madens Fremstilling koster. Drage vi dem fra de 52,397, faa vi et Tal af over 21,000, som trænge til Mad, som enten aldrig faa varm Mad i Hjemmet eller kun højst 3 Gange om Ugen. Disse Børn, der altsaa halv- eller helsulte, i hvert Fald mangle varm Mad i den Udstrækning, som andre Mennesker anse for nødvendigt, forekommer det os, at man burde lovgive om paa en anden og mere virksomhedsfuld Maade, end det hidtil er sket.

I Forhold til det samlede Børneantal i Folkeskolen er det Antal, 21,000, som her er nævnt, ikke overvældende stort. Efter de sidste statistiske Oplysninger er Børneantallet i de kommunale Folkeskoler 336,937. Maaske er Tallet paa de Børn, der mangle Mad, ogsaa vokset noget siden 1899. Jeg antager i hvert Fald, at man ikke vil paastaa, at 21,000 Børn, der hel- eller halvsulte, er noget overordentlig stort Tal — muligvis er det noget større —, det er ikke afskrækkende, i hvert Fald ikke for os Forslagsstillere. Jeg haaber ogsaa, at den Skræk, man tidligere i dette høje Ting har næret for Sagen, maa være bortvejret, naar vi atter skulle beskæftige os med den, saa at det bliver muligt at gennemføre det Forslag, der foreligger fra os, eller i hvert Fald Forslag, der i samme eller lignende Grad tage sig af de Børn, der trænge til Mad.

Efter mine Oplysninger fra Købstæderne ere Udgifterne til Børnebespisningen varierende fra 6 til godt 26 Øre for hver Portion Mad. Gennemsnitsprisen angives til 12.7 Øre pr. Portion, der uddeles af Bispisningsforeninger, Fattiggasser, eller hvem der overhovedet har med den Sag at gøre. Regne vi med en noget større Gennemsnitspris, f. Eks. 15 Øre, som det koster paa Frederiksberg at fremstille Maden — i København koster det 14 Øre —, bliver Udgiften paa den af os foreslaaede Maade til de 21,000 Børn omtrent 320,000 Kr., som vi tænke os fordelt